

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การปกครองท้องถิ่นเป็นฐานรากของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมือง อันจะนำไปสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย การปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นตนเอง (โกวิท พวงงาม, 2552 : 33)

ที่ผ่านมาประเทศไทยได้พยายามส่งเสริมการกระจายอำนาจให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 78 และมาตรา 282 ถึง มาตรา 290 ที่ได้กำหนดแนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีสาระสำคัญคือ รัฐจะต้องให้ความสำคัญแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย รวมทั้งกำหนดวิสัยทัศน์การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2545 : 2)

จากนโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เป็นการเพิ่มความสัมพันธ์ทางอำนาจหน้าที่ระหว่างส่วนราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อสังคมมีการพัฒนาด้านต่าง ๆ ประชาชนจึงมีความคาดหวังและเรียกร้องการบริการจากรัฐเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่มีขีดความสามารถและทรัพยากรที่จำกัดในการตอบสนองความต้องการของประชาชน จึงจะต้องมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อลดบทบาทของรัฐในส่วนกลางและเพิ่มอำนาจของท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของท้องถิ่น เพื่อตอบสนองการเรียกร้องและความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว ทัวถึง และตรงกับความเป็นจริงที่ชุมชนต้องการ การเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ

ประการหนึ่งของระบอบการเมือง เพราะการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิทธิที่จะละเมิดมิได้ และใช้แทนกันไม่ได้ ส่วนประเทศที่ด้อยพัฒนาและกำลังพัฒนาทางการเมือง เพื่อไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบนั้น นักทฤษฎีและนักวิชาการด้านการพัฒนาการเมืองบางท่านมีความเห็นว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่จะขาดเสียมิได้ในกระบวนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในการบริหารการปกครองระดับท้องถิ่น เพื่อที่จะทำให้การบริหารงานของแต่ละท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมรู้ถึงความต้องการและปัญหาของตนเอง ได้ดีกว่าบุคคลอื่น ๆ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นจึงเท่ากับเป็นการยอมรับว่าความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกัน และผู้ที่สามารถรู้ถึงความต้องการและสามารถตอบสนอง ได้ตรงความต้องการก็คือประชาชนในท้องถิ่นนั่นเอง (กิติพงษ์ เร่งถนอมทรัพย์. 2550 : 2)

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจให้บริการสาธารณะและงบประมาณลงไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก ทำให้ท้องถิ่นมีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน ดังนั้นการถ่ายโอนอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นการให้โอกาสประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณที่ท้องถิ่นได้รับ แนวทางการถ่ายโอนภารกิจของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดความหมายของภารกิจที่ถ่ายโอน และหลักการทั่วไปของการถ่ายโอนภารกิจ คือภารกิจที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการร่วมกับรัฐ ภารกิจที่รัฐดำเนินการอยู่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจะดำเนินการได้ มีการถ่ายโอนภารกิจทั้งสิ้น 245 เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ 50 กรม ใน 11 กระทรวง กำหนดกลุ่มภารกิจที่จะต้องถ่ายโอนจำนวน 6 ด้าน คือด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2545 : 3-4)

ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต แบ่งการถ่ายโอนภารกิจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 2 ฉบับ ดังนี้ 1) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 มีภารกิจถ่ายโอนจำนวน 103 เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจจำนวน 27 กรม ใน 7 กระทรวง แบ่งกลุ่มภารกิจต่าง ๆ คือ ด้านการส่งเสริมอาชีพ ด้านงานสวัสดิการสังคม การสังคมสงเคราะห์พัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส ด้านนันทนาการ การส่งเสริมกีฬา การจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ด้านการศึกษา การจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ ด้านการสาธารณสุข การรักษาพยาบาล และการป้องกันควบคุมโรคติดต่อ ด้านการปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2545 : 3-4)

2) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 มีภารกิจถ่ายโอนจำนวน 9 ภารกิจ 19 งาน/โครงการ/กิจกรรม มีส่วนร่วมที่จะถ่ายโอนภารกิจจำนวน 7 กรม ใน 5 กระทรวงแบ่ง เป็นกลุ่มภารกิจต่าง ๆ คือ แผนภารกิจด้านการส่งเสริมอาชีพ กลุ่มภารกิจ การส่งเสริมอาชีพ การส่งเสริมอาชีพเลี้ยงสัตว์ แผนภารกิจด้านสวัสดิการสังคม กลุ่มภารกิจ การสังคมสงเคราะห์พัฒนาคุณภาพชีวิต การส่งเสริมคุณภาพชีวิต กลุ่มภารกิจด้านการส่งเสริม สวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ ควบคุมหอพักและ เอกชน แผนภารกิจด้านการศึกษา กลุ่มภารกิจการจัดการศึกษาในระบบที่เป็นการจัดการขั้น พื้นฐาน การจัดการศึกษาในระบบที่เป็นการจัดการขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา กลุ่มภารกิจการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แผนภารกิจด้านการสาธารณสุข กลุ่มภารกิจส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคและการรักษาพยาบาล การสร้างสุขภาพ และการป้องกันโรคและการพยาบาลเบื้องต้น (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2551 : 40-41)

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของ นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด และกระทรวงมหาดไทย โดยมีภารกิจอำนาจหน้าที่ภายใต้ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญต่อประชาชนในเขตตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ประชาชนทุกคนมีสิทธิ์ในการแสดงความคิดเห็นและความต้องการในการรับบริการสาธารณะจากองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ โดยที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ มีการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ซึ่งเป็นเสมือนแผนการดำเนินงานในแต่ละปี ทั้งนี้ได้ผ่านการเสนอความต้องการในการแก้ปัญหาของชุมชนผ่านการจัดทำเวทีประชาคม โดยกระบวนการการจัดแผนพัฒนา

สามปี ซึ่งถือเป็นกรอบการดำเนินงานที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลางมีหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบทั้งหมดจำนวน 16 หมู่บ้าน ทำให้การดำเนินงานในแต่ละปีต้องมีการจัดสรรงบประมาณให้สมดุลและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนทุกหมู่บ้าน และในขณะเดียวกันต้องจัดสรรงบประมาณบางส่วน สำหรับอุดหนุนส่วนราชการหรือกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ ทำให้การดำเนินงานภายใต้ งบประมาณที่จำกัดในแต่ละปี ไม่อาจตอบสนองความต้องการของประชาชนจากทุกหมู่บ้าน ได้ ทั้งหมด (องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์. 2556 : 2-3)

จากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ แม้ว่าจะมีความพร้อม ระดับหนึ่งในการดำเนินงานด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน แต่ยังไม่สำเร็จผลตาม วัตถุประสงค์ ประกอบกับงบประมาณรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนบุคลากร ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรและการมีส่วนร่วมของประชาชน ยังเป็นตัวแปรที่จะทำให้ การดำเนินงานด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนสำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ของแต่ละ ภารกิจ (องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์. 2553 : 21-22) และในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นบุคลากร ขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ จึงเห็นความสำคัญและมีความสนใจที่จะศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหาร ส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการติดตาม ประเมินผลดำเนินงาน พร้อมทั้งให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์การบริหารส่วน ตำบล โดยผ่านกระบวนการแสดงความคิดเห็น และคาดหวังว่าข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาปรับปรุงพัฒนางานด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยนำกรอบการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ในด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ประกอบด้วยภารกิจ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมอาชีพ ด้านงานสวัสดิการสังคม ด้านการศึกษา ด้านงานสาธารณสุข และด้านส่งเสริมสุขภาพ (แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2551 : 19)

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการทำวิจัย ได้แก่ หมู่บ้านในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด รวม 16 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

- 2.1 หมู่ที่ 1 บ้านโนนสวรรค์
- 2.2 หมู่ที่ 2 บ้านบักคู้

- 2.3 หมู่ที่ 3 บ้านน้ำคำ
- 2.4 หมู่ที่ 4 บ้านอ่องแฮ
- 2.5 หมู่ที่ 5 บ้านส้มโฮง
- 2.6 หมู่ที่ 6 บ้านหัวช้าง
- 2.7 หมู่ที่ 7 บ้านโนน
- 2.8 หมู่ที่ 8 บ้านสวายโคด
- 2.9 หมู่ที่ 9 บ้านคูน
- 2.10 หมู่ที่ 10 บ้านโนนตาแสง
- 2.11 หมู่ที่ 11 บ้านหนองม่วง
- 2.12 หมู่ที่ 12 บ้านพยอม
- 2.13 หมู่ที่ 13 บ้านโนนใหม่
- 2.14 หมู่ที่ 14 บ้านโนนสวรรค์
- 2.15 หมู่ที่ 15 บ้านเลิงแก
- 2.16 หมู่ที่ 16 บ้านโนนสวรรค์พัฒนา

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยในครั้งนี้ใช้เวลาศึกษาตั้งแต่ เดือนธันวาคม 2556 – เมษายน 2557

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือน ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล โนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวนทั้งสิ้น 1,790 คน (สำนักงานทะเบียน กรมการปกครอง อำเภอปทุมรัตน์. 2555)

4.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้า ครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล โนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 327 คน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane (1973 : 125 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43)

5. ด้านตัวแปร

5.1 ตัวแปรอิสระ ข้อมูลทั่วไปของประชาชน ประกอบด้วย

5.1.1 เพศ

5.1.2 อายุ

5.1.3 หมู่บ้านที่อาศัยอยู่

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินงานด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยศึกษาองค์ประกอบของความคิดของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต 5 ด้าน ได้แก่

5.2.1 ด้านการส่งเสริมอาชีพ

5.2.2 ด้านงานสวัสดิการและสังคม

5.2.3 ด้านการศึกษา

5.2.4 ด้านงานสาธารณสุข

5.2.5 ด้านงานส่งเสริมสุขภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านเจตคติ ความเชื่อ การตัดสินใจ ความนึกคิด ความรู้สึก และวิญญูณที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูด การเขียนและอีกมากมาย โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเป็นส่วนประกอบในการพิจารณา และการแสดงออกดังกล่าวนั้นบุคคลอื่นจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้

2. การดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 โดยการสอบถามของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งประเภทงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตออกเป็นทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 ด้านการส่งเสริมอาชีพ หมายถึง การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสวรรค์ เกี่ยวกับ การให้เงินกู้ยืมกับกลุ่มอาชีพทุกหมู่บ้าน เช่น กลุ่มเลี้ยงโค กลุ่มเลี้ยง

สุกร การส่งเสริมอาชีพตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การจัดอบรมการเลี้ยงปลาเลี้ยงกบ
 ทุกหมู่บ้าน ส่งเสริมอบรมปฎิชีวนภาพ จัดอบรมการส่งเสริมปลูกพืชหลังฤดูเก็บเกี่ยว การจัด
 ศึกษาดูงานเกษตร การจัดอบรมการวินิจฉัยโรคและแมลงศัตรูพืช การจัดอบรมการผลิต
 ก๊าซชีวภาพใช้ในครัวเรือน การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาอาชีพทางการเกษตร
 การส่งเสริมฝึกอบรมอาชีพพระยะสั้น เช่น การทำรูป การทำขนม และการจัดอบรมการส่งเสริม
 พัฒนาคุณภาพข้าวหอมมะลิ

2.2 ด้านงานสวัสดิการและสังคม หมายถึง การดำเนินงานขององค์การบริหาร
 ส่วนตำบล โนนสวรรค์ เกี่ยวกับ การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่มีความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการ
 การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้พิการที่มีความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการ การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์มี
 ความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการ การจัดงานวันสงกรานต์และวันผู้สูงอายุ มีความเหมาะสม
 ในการจัดงานและการให้บริการ การส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการ การจัดสร้าง
 ที่อยู่อาศัยให้ผู้ยากจนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เช่น การสร้างบ้านเกิดให้ห้องครัวชั้น

2.3 ด้านการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
 โนนสวรรค์ เกี่ยวกับ การปรับปรุงซ่อมแซมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน การจัดงานวันเด็ก
 แห่งชาติ การจัดให้มีอาหารกลางวันสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียน ในเขตตำบล
 โนนสวรรค์อย่างเพียงพอ การจัดให้มีอาหารเสริม (นม) สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียน
 ในเขตตำบล โนนสวรรค์อย่างเพียงพอ การสนับสนุนวัสดุการศึกษาแก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน
 เขตตำบล โนนสวรรค์ การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับอนุบาล เช่น จัดหาครู
 ต่างชาติสอนภาษาอังกฤษ และมีการสนับสนุนหนังสือพิมพ์และเอกสารให้ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
 ตำบล

2.4 ด้านสาธารณสุข หมายถึง การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
 โนนสวรรค์ เกี่ยวกับ การจัดให้มีการรณรงค์ควบคุมป้องกันโรค ไข้เลือดออก เช่น การพ่น
 หมอกควันกำจัดยุงลาย การแจกทรายอะเบท การให้บริการบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษ
 สุนัขบ้าในชุมชน การให้เงินอุดหนุนสมทบกองทุนหลักประกันสุขภาพ การให้เงินอุดหนุน
 สาธารณสุขมูลฐานชุมชน การจัดซื้อเครื่องพ่นหมอกควันกำจัดยุงลาย และการให้บริการ
 ควบคุมโรคติดต่อในโคกระบือ

2.5 ด้านส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
 โนนสวรรค์ เกี่ยวกับ การพัฒนาศักยภาพ อสม. และเครือข่ายสุขภาพ การจัดการแข่งขันกีฬา
 สร้างเสริมสุขภาพต้านภัยยาเสพติด การจัดให้มีการสนับสนุนอุปกรณ์กีฬาทุกหมู่บ้าน

การส่งเสริมให้มีการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพทุกเพศทุกวัย เช่น การสร้างลานกีฬาชุมชน ก่อสร้างสวนสุขภาพตำบล โนนสวรรค์ และจัดให้มีการเดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ทุกวันที่ 26 มิถุนายน ทุกปี

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในการวิจัยในครั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบล โนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

4. ประชาชน หมายถึง หัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนหัวหน้าครัวเรือน จำนวน 1,790 คน ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด (สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง อำเภอปทุมรัตน์. 2555)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อสนเทศที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบล โนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น